

Norra Västmanlands Samordningsförbund
 Norbergsvägen 19
 737 80 Fagersta
 Telefon: 0223-442 55, 0736-498 499

www.samordningnv.se
<http://samordningnsnv.blogspot.com>
www.facebook.com/norravastmanlandssamordningsforbund

Vad är integrerad samverkan?

Bakgrund

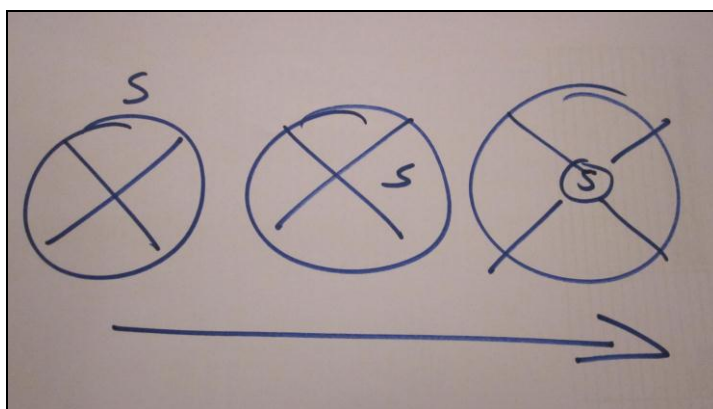
De flesta samordningsförbund har under flera år finansierat och stött projekt som en strategi och ett arbetssätt att möta individer med komplexa behov och som står långt från arbetsmarknaden. Under senare tid har kritik mot projektandet väckts. Det kan vara ineffektivt eftersom varje projekt har höga kostnader vid uppstart och avslut, är kortsiktiga, flera kan pågå parallellt och ibland kan de uppfattas lite ad hoc eller godtyckligt skapade. De är dessutom notoriskt svåra att utvärdera och att skala upp resultaten. Projekt med flera myndigheters medverkan är ofta svåra att implementera i traditionell mening, särskilt där staten är med. De är också ofta sårbara för förändringar i omvärlden, regelverk, chefsbyte etc.

Istället för projektandet som strategi finns ett sökande efter en mer stabil och långsiktig samverkansverksamhet som bygger vidare på tidigare lokalt lärande och möter den insikt om omständigheter i och runt en samverkansinsats förändras kontinuerligt, både utifrån individers behov och utifrån myndigheters krav.

Det finns en önskan om att en mer långsiktig och kontinuerlig insats kan ge större **flexibilitet** att anpassa insatser efter behov, kan förändra **identiteten** av tjänster lokalt, kan ge positivare **brukarrespons**, kan utveckla **personallojalitet**, kan skapa **fast utrymme** för mellanliggande tjänster, kan göra **(nya) resurser** (mer) tillgängliga, kan ge **motståndskraft** mot omvärldsförändring, kan ge **klarare fokus** för agerande i samverkan för alla, kan stärka **innovationsarbetet**, kan ge möjligheter för **investering** i sådant som annars är svårt (ex IT system, strategisk kompetensförsörjning, policyn kring sekretess), samt kan förstärka **kapaciteten** att utnyttja serviceanvändarnas perspektiv.

Vad är integrerad samverkan?

Sedan några år tillbaka har flera samordningsförbund valt att lämna projektande som huvudsaklig strategi för att hantera och utveckla samverkan kring personer som har samordnade rehabiliteringsbehov. Den nya inriktningen har senare döpts till "integrerad samverkan". Den åskådliggörs med följande bild:

I bilden kan "S" stå för samverkansinsatser men det kan också stå för en person med samordnade rehabiliteringsbehov. Till vänster visas hur samverkansinsatser och personer med samordnade behov tenderar att marginaliseras eller hamna i periferin i förhållande till praxis, uppdrag och engagemang. Till höger har istället samverkan och individer med samordnade behov hamnat i centrum i myndigheternas gemensamma arbete. Både

organisatoriskt och förhållningsmässigt är här alla delar av systemet aktiva och engagerade för målgruppen. Pilen understryker att bilden anger en önskad riktning.

Integrerad samverkan är alltså inte en färdig destination utan en färdriktning. Den innehåller tre kännetecken.

- A) Det är en uttalad samordningsstrategi som betonar långsiktighet och steg bort från det ensidiga fokus på "projektandet" som alternativ strategi för att hantera samverkansfrågorna.
- B) Den signalerar ett erkännande av, eller en önskan om, ett fördjupat tillstånd av samverkan mellan myndigheterna, både kulturellt och strukturellt.
- C) Den kännetecknas vidare av organiseringar (ofta virtuella sådana) som utgår från individers behov, där myndigheter och samhälle anpassar sina insatser tillsammans med den enskilde.

Exempel

Ett uttryck för integrerad samverkan är samordningsförbunden själva med dess lagstiftning (2003:1210) och etablerad roll i utvecklingen av samverkan på en strukturell nivå i det svenska samhället. Denna roll befästs ytterligare när samordningsförbund lämnar projektandet som strategi och arbetar tätt med myndigheterna om välfärdsutvecklingen. Denna ambition är tydlig i förarbetena till lagstiftningen.

På operativ nivå har strategin lett till bl.a. en långsiktig satsning på de tre samordningsteamerna inom Norra Västmanlands Samordningsförbunds geografiska område. Samordningsteamerna är en plattform, en stadigvarande verksamhet, som drivs av myndigheterna gemensamt och som ständigt anpassar sig till rådande behov hos deltagarna och samhällets krav.

Forskning och utvärdering

Integrerad samverkan hämtar den största delen av forskningsreferenser från framförallt brittisk och amerikansk forskning, särskilt forskning runt begreppet "integrated care" som har fyllt begreppet integrerad samverkan med stort innehåll. Allmänt finns evidens som visar framgångsfaktorer och hindren för samverkan (Axelsson, Andersson et al 2010, Cameron et al 2003, Sloper 2004). Det är belagt att "undersamordning" är mycket kostsamt och ineffektivt. Det är också belagt att det är samordningsansatsen i sig och hur den ansatsen är implementerad som avgör graden av effektivitet (Øvretveit 2011). Det behövs dock mer forskning och det är svårt att applicera den forskning som finns på praktisk nivå.

Forskning och evidens mer specifikt om "integrated care" har fokuserat mest på strukturer och processer eller specifika aspekter av "chronic disease management" (ex Shortell 2009). Det finns evidens att integrerade rehabiliteringsprogram har en positiv effekt på kvalitet (ex Ouwens et al 2005) och det finns evidens från högpresterande integrerade tjänstesystem i USA (ex Asch et al 2004; Feachem et al 2002). Det finns också en framväxande internationell evidens om utfall (ex Ham och Curry 2010; Rosen et al 2011). Det finns vidare en del framväxande internationell evidens om effektivitet (Zollinger-Read 2012) men resultatet är hittills tvetydigt och fler studier behövs. Mycket av materialet är "piloter" och "experiment" vilket ger svårigheter att kunna generalisera resultat. Det pågår mycket forskning internationellt om inverkan på kostnader, samhällsekonomiskt och differentierat på olika delar av systemet. Dessutom pågår forskning om inverkan på utfall med för ändamålet utvecklade mått (Ramsay 2008, Ramsey, Fulop och Edwards 2009). Rent allmänt finns ett uttalat behov av att vara mer sofistikerad om hur integrering mäts och detta känner vi igen från den svenska situationen kring insatser genom den finansiella samordningen.

Nästa steg/resurser

Ett nätverk mellan ett tiotal samordningsförbund har bildats i maj 2012 där styrelseledamöter, tjänstemän ur beredning/utvecklingsgrupper och andra intresserade samt samordningsförbunden själva utbyter erfarenheter och ger varandra stöd i utvecklingen. Det är en öppen grupp och vem som helst får vara med. Nästa träff sker den 16 september i Västerås. Vill du delta, ta kontakt med mig. Vidare arrangeras landets första konferens om integrerad samverkan den 11 juni, också i Västerås, med flera

workshops/open space. Det finns också en Facebook-sida som sprutar ut frågor, nyheter etc - <http://www.facebook.com/integreradsamverkan>

Det finns en hemsida där information om integrerad samverkan samlas. Här finns länkar till forskning, utvärdering, blogginlägg samt en omfattande powerpointpresentation som ger flera olika perspektiv på den framväxande samordningsstrategin. Kolla in: <http://www.samordningnv.se/statistik/integreradsamverkan.shtml>

En arbetsgrupp är bildad mellan tre samordningsförbund (Norra Västmanlands SF, Samordningsförbundet Östra Östergötland, Samordningsförbundet Botkyrka/Huddinge/Salem) som tillsammans arbetar fram förslag till gemensamma strategier för att utvärdera integrerad samverkan. En del av arbetsgruppens arbete är publicerad på Samordningsbloggen under januari-mars 2013.

Kontakta gärna mig om du vill veta mer, diskutera eller dela med dig:

Jonas Wells, jonas.wells@fagersta.se, tel 0736-498 499

Norra Västmanlands Samordningsförbund
www.samordningnv.se

Samordningsbloggen
<http://samordningsnv.blogspot.com>

Detta dokument uppdaterades 2013-03-21